

Баллоут Д.А.,
*студентка 6 курсу, 3 групи, факультету
адвокатури Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого.*

ЗАХИСТ ОСІБ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Ключові слова: домашнє насильство, жертва насильства, запобігання домашньому насильству, кризові центри, гаряча лінія.

Анотація. У тезах розглядається питання захисту осіб від домашнього насильства та наявність в Україні установ, які допомагають особі яка стала жертвою кривдника.

Анотація. В тезисах рассматривается вопрос защиты лиц от домашнего насилия и наличие в Украине учреждений, которые помогают личности, которая стала жертвой обидчика.

Ключевые слова: домашнее насилие, жертва насилия, предотвращения домашнего насилия, кризисные центры, горячая линия.

Summary. The theses deal with the issue of protecting humans from domestic violence and the presence of institutions in Ukraine, that help a person who has become a victim of an offender.

Keyword: domestic violence, victim of violence, prevention of domestic violence, crisis centers, hotline.

На даний момент в Україні проходить реформування майже в усіх сферах суспільного життя та зміни у правосвідомості громадян, формування нового стилю мислення, розвиток правосвідомості, правового виховання, культури. Сімейні та побутові відносини також є частиною суспільного життя людини. Розвиток гармоній-

них відносин в сім'ї, побуті передбачає проведення комплексу заходів щодо попередження та протидії домашнього насильства.

Проблема насильства в сім'ї не притаманна винятково Україні, вона поширена у всьому світі, не ізольована географічно, існує в різних країнах світу незалежно від соціально-економічного розвитку, культури і традицій.

Проблема запобігання домашньому насильству є частиною більш загального питання про саму сім'ю і сімейне неблагополуччя. Кожні 9 секунд у світі жінка страждає від побоїв чоловіка чи того, з ким вона проживає. 32% вагітних жінок терплять побої. 90% дітей усвідомлюють насильство як таке, що спрямоване на їхню матір. За дослідженнями Інституту соціологічних досліджень НАН України 68% жінок (це, приблизно, 18 млн.) в Україні зазнають знущання в сім'ї, у тому числі 20% – часто (в основному, це побиття з боку чоловіка) [1, с. 527; 2].

Даний вид насильства зазвичай відбувається на системній основі, коли насильник має повну владу та контроль над жертвою, і дії насильника направлені проти близької людини і повторювані у часі.

Тому, важливо сформувати актуальний та дієвий механізм щодо виявлення, фіксування та дослідження даних щодо злочинів, які пов'язані з насильством в сім'ї. Ці програми повинні направлятися на те, щоб постраждали перестали мовчати, знаючи, що їм є куди звернутися і де отримати ефективну допомогу, а головне, щоб такі якісні сервіси та послуги діяли в Україні та були доступними [4].

Новий Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» містить ряд заходів: поширення дії законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству на значно ширше коло осіб; надання допомоги та захисту постраждалим особам та інші [1, с. 528; 5].

У зв'язку з низьким рівнем довіри до правоохоронних органів створюються центри допомоги. Особа, яка постраждала від домашнього насильства, може зателефонувати на гарячу лінію. В телефонному режимі особі допоможуть розробити план дій для конкретного випадку, розкажуть, яку допомогу можна отримати безпосередньо у її районному центрі. У спеціалістів національної «гарячої лінії» є відповідні бази даних служб, які надають ті послуги, яких потребує жертва домашнього насильства – соціальні, ме-

дичні, психологічні, юридичні. Одна із послуг для постраждалих від домашнього насильства – це безкоштовна допомога мобільних бригад соціально-психологічної допомоги.

У підрозділах Національної поліції створено спеціальні групи, які займаються виключно цим питанням – поліція проти домашнього насильства «Поліна». З січня 2019 року мають з'явитися ще 45 таких груп, які пройшли спеціальне тренування для реагування на домашнє насильство від Фонду ООН у галузі народонаселення. Відтепер «Поліна» працюватиме по всій країні.

Фонд ООН у галузі народонаселення почав створювати притулки або так звані кризові центри для постраждалих від домашнього насильства. Отримати тимчасовий притулок в кризовому центрі можна тільки після дзвінка до мобільної бригади. Потрапити з вулиці туди ніхто не може, бо адреса залишається конфіденційною. Робиться це для того, щоб кривдник не міг дізнатися про місце перебування постраждалої і завдати їй шкоди.

Таким чином, на національному рівні можна констатувати існування доволі широкого підґрунтя для формування ефективної системи надання допомоги та захисту таким жертвам. Можна сказати, що перед Україною постала необхідність саме ефективної реалізації положень законодавства про захист осіб, які постраждали від домашнього насильства та виховання у суспільстві риси нетерпимості до таких діянь.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сметаніна Н. В. Визначення ціни домашнього насильства: національний і міжнародний досвід. Юридична осінь 2019 року : зб. тез доповідей та наук. повідомл. учасників міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених (м. Харків, 29 листопада 2019 р.). Харків, 2019. С. 526–529.

2. Сметаніна Н. В., Дойонко О. В. Міжнародний досвід захисту прав жертв злочинів// Право і суспільство. 2018. № 6, ч. 2. С. 178–182.

3. Зінсу О. І. Правові та психологічні аспекти домашнього насильства. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/12/46.pdf> (дата звернення: 09.11.2020).

Злочинці і жертви злочинів

4. Насильство вдома і що з ним робити. Розірви коло. URL: <https://rozirvykolo.org/news/nasilstvo-vdoma-i-shho-z-tsim-robiti/> (дата звернення: 12.11.2020).

5. Головкін Б. М. Як стають жертвами злочинів // Проблеми законності. Вип. 136. 2017. С. 161 – 172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2017_136_19

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Н.В. Сметаніна